

Většina učitelů vypověděla, že činnost asistenta pedagoga nezvyšuje závislost žáka se SVP v procesu vzdělávání na dalších osobách (větší pasivita žáka, očekávání pomoci od asistenta), přičemž učitelé mateřských škol jsou o tom přesvědčeni více (79 %) než učitelé základních (53 %) a středních škol (66,9 %). Názor o zvýšeném riziku závislosti žáka na dalších osobách uvedli ve vyšší míře učitelé na 2. stupni základních škol (52,2 %) oproti učitelům na 1. stupni (41,9 %).

Většina učitelů se rovněž domnívá, že asistenti pedagoga, s nimiž spolupracují, jsou dostatečně připraveni na činnost se žáky se SVP (85,2 % v MŠ, 85,1 % v ZŠ a 89,5 % v SŠ). Učitelé, kteří své spolupracovníky na pozici asistenta pedagoga považovali za nepřipravené, nejčastěji jmenovali nedostatečné vzdělání (kurz pro asistenta pedagoga nepovažují za dostačující), praxi, zkušenosti a odborné znalosti asistentů (z oblasti metod a forem výuky, speciální pedagogiky, psychologie, ale také konkrétních předmětů, zejména na 2. stupni a odborných předmětů ve středních školách). Často také uváděli, že záleží na konkrétním asistentovi, protože se jejich zkušenosti a přístup různí.

Práci ve třídách, ve kterých v současnosti působí asistent pedagoga, si bez jeho podpory dokáže představit jen přibližně třetina učitelů v mateřských a středních školách a zhruba čtvrtina učitelů v základních školách. Většina učitelů tak považuje podporu asistenta pedagoga za nepostradatelnou, z toho přibližně polovina učitelů si výuku bez asistenta pedagoga dokáže představit jen v některých třídách, zatímco zbylí učitelé si takovou situaci nedokážou představit vůbec (z toho v menší míře si to neumí představit učitelé na 1. stupni ve srovnání s učiteli na 2. stupni ZŠ – 29,5 %, resp. 15,9 %).

Tabulka č. 16 Zastupování asistenta pedagoga za chybějící učitele – podíl asistentů pedagoga (v %)

Suplování	MŠ	ZŠ	SŠ
Asistentovi pedagoga se to nikdy nestalo.	70,4	34,9	58,1
Asistentovi pedagoga se to už stalo, ale bylo to jen výjimečně, jednou nebo dvakrát.	14,5	28,0	12,9
Asistentovi pedagoga se to už stalo – není to často, ale bylo to už více než dvakrát.	12,4	25,2	12,9
Asistentovi pedagoga se to stalo, není to pravidelně, ale je to poměrně časté (min. několikrát za rok).	1,1	8,6	6,5
Asistentovi pedagoga se to stalo, často a celkem pravidelně (v průměru alespoň jednou měsíčně).	1,6	3,4	9,7

Přestože by asistent pedagoga neměl samostatně vést vzdělávání/výuku dětí/žáků, a to zejména v případě, že pro ni není kvalifikován, ukázalo se, že v základních školách je to poměrně běžnou praxí. Zkušenost se suplováním za chybějícího učitele vypověděly necelé dvě třetiny asistentů pedagoga v základních školách, přestože k tomu došlo spíše výjimečně než na bázi pravidelných zástupů. Nejméně často k takové situaci dochází v mateřských školách.

4 Závěry

Česká školní inspekce se ve školním roce 2017/2018 v rámci hodnocení implementace společného vzdělávání detailněji zaměřuje na oblast poskytování podpůrných opatření, především pak na práci a působení asistentů pedagoga (už jen proto, že počet asistentů pedagoga každoročně narůstá).

Činnost asistentů pedagoga je jednoznačně nejnákladnějším podpůrným opatřením, efektivita jejich využívání je však snižována faktory, mezi něž patří např. relativně vysoký podíl asistentů